

ŠKOLOVINY

e-časopis

Spojená škola
2019/2020

Január

Spojená škola

Kontakt

Adresa školy: Školska 478, 086 33 Zborov

Telefón: 054/479 82 11

E-mail:

spojenskolazborov@gmail.com

Webstránka:

www.spojenskolazborov.edupage.org

Editoriál

Takže Vianoce už máme za nami. Späť však k našej škole, s ktorou sme sa rozlúčili už v piatok 21. decembra. Po vianočnej burze sme sa mohli s radosťou vrhnúť na viac ako dvojtýždňový odpočinok, aby sme opäť v novom roku prikvitli múdrosťou a hlavne zaujatosťou na vyučovaní.

V decembri sme však ešte stihli absolvovať sv. Mikuláša, ktorý všetko odštartoval a dal najavo všetkým, že Vianoce sa už nezadržateľne blížia. Všetci sme už mysleli na blížiace sa sviatky a všetko sme si nechávali na poslednú chvíľu. S blížiacim sa vianočným obdobím však nezaspali učitelia, ktorí nielen organizovali rôzne podujatia či programy, ale aj testovali vedomosti a zručnosti žiakov.

Už tu máme Nový rok. Verím, že bude šťastný, úspešný a plodný aj v našom časopise, ktorý do Nového roka vstúpi s vysokými ambíciami.

Rovnako všetci v redakcii prajeme všetkým čitateľom veľa šťastných školských dní, plných krásnych chvíľ strávených v tej najlepšej spoločnosti, v spoločnosti našich Školovín.

šéfredaktor

Obsah

- 2 Spomíname na Mgr. Ľuboša Tyliščáka
- 4 Pravoslávny Silvester
- 5 Pravoslávni veriaci - Vianoce
- 6 Zjavenie Pána
- 7 Sviatočné jaslíčky
- 8 75. výročie oslobodenia obce Zborov

Vážení kolegovia, milí žiaci!

15. januára sme si pripomenuli výročie jeho smrti.

Sú dni, keď nám život ukáže svoju odvrátenú tvár.

Často to urobí nečakane, bez toho, aby nám dal tušiť, že si čoskoro budeme musieť odlomiť zo svojho chleba horkosti a slz. Bez toho, aby sme sa mohli zhlboka nadýchnuť a pripravení čakať, odkiaľ príde osudný zlom.

A odrazu je všetko iné. Bolestivejšie, zložitejšie. Aj posledná rozlúčka s človekom, ktorý nám bol čímsi blízky, má takúto podobu.

Dnes už len spomíname na nášho bývalého kolegu Mgr. Ľuboša Tyliščáka. Všetci sme ho poznali ako veľmi vitálneho muža, plného sily, a preto správa o jeho smrti bola pre nás ako blesk z jasného neba. Zrazu sa jeho život skončil. Je to zvláštne, že práve pre neho, ktorý tak miloval šport, prírodu, ľudí...život.

Ktosi múdry raz povedal, že „najväčšmi znejú tichá.“ Vedia udierať silou duše, nástojčivo tlačia na najcitlivejšie miesta a dávajú zabudnúť na svetský kolotoč.

Najväčšmi znejú tichá spôsobené neprítomnosťou človeka. Tak ako teraz. Odišiel otec, priateľ, športovec, kolega...učiteľ. Smrť si opäť uplatnila právo na človeka akosi predčasne. Nedala nášmu zosnulému možnosť ísť ďalej, robiť si plány na nasledujúce dni, kráčať do školy tak ako roky predtým, tešiť sa zo svojich detí, ale aj z detí, ktoré krôčik po krôčiku pripravoval do života.

Mgr. Ľuboš Tyliščák od marca 1995 pôsobil v ZŠ v Zborove najprv ako radový učiteľ neskôr od roku 2003 ako zástupca školy. Svojimi vedomosťami, schopnosťami a zručnosťami sa snažil o jej rozvoj a napredovanie. Od roku 2009 opäť pôsobil ako radový učiteľ. Učil rád. Miloval šport. Od útlej mladosti ho zaujímali silové disciplíny. Už ako 23 ročný sa zúčastnil majstrovstiev ČSSR v silovom trojboji, kde skončil na 3. mieste. Sila ho nikdy neopustila, aj keď si urobil niekoľkoročnú prestávku v súťažení. Vždy si zacvičil a ako 40 ročný sa rozhodol, že bude znova súťažiť. Stal sa niekoľkonásobným majstrom Slovenska, Európy

a následne aj sveta v disciplíne v tlaku na lavičke. Svoju lásku k športu prenášal aj na svojich žiakov. V škole viedol futbalový, volejbalový, florbalový a posilňovací krúžok. Vo volejbale pod jeho vedením žiaci často obsadzovali popredné miesta v okresnej súťaži. Určité obdobie v obci Zborov trénoval žiakov vo futbale. Mal zmysel pre humor, vedel sa zasmiať, vedel si žiakov získať, mali ho radi. Obľúbený bol aj medzi svojimi kolegami, učiteľmi. Vedel poradiť, pomôcť, rád debatoval, niekedy vášnivo, ale vedel byť pri tom aj ľudský, nebál sa priznať si chybu ani použiť slovo prepáč. V jeho prítomnosti bolo vždy cítiť mnoho energie, optimizmu, vedel vytvárať dobrú náladu.

Vážení kolegovia, milí žiaci!

Často až keď sa pozrieme smrti do tváre, objavíme nový rozmer života. Keď sme v jej blízkosti, keď odchádza človek, s ktorým sme prešli údoliami šťastia aj údoliami strát a bolesti. Vtedy sa v nás otvoria zamknuté dvere pocitov, slov a spomienok.

*Dnes sme sa ešte vrátili do času, kedy tu bol,
Dnes dávame hlas spomienkam
a dávame zbohom jeho životu.*

Česť tvojej pamiatke!

PRAVOSLÁVNÝ SILVESTER

Pravoslávny svet, ktorí sa riadi podľa starého juliánskeho kalendára zvykne symbolicky sláviť Nový rok z 13. na 14. januára. V Srbsku ho aj v tomto roku oslávia viac alebo menej veselo a hlučno, avšak dalo by sa očakávať, že to bude menej hlučno než vlani, keďže sa iba ojedinele program usporiada aj na námestiach. K pravoslávniu sa vo svete hlási približne pol miliardy kresťanov. Najpočetnejšou je ruská cirkev.

14. január je podľa juliánskeho kalendára prvým dňom v novom roku a zároveň ôsmym dňom po narodení Ježiša Krista. V pravoslávnom kalendári je označený ako deň obriezky Spasiteľa (Obrezanie Gospodnje; Sveti Vasilije Veliki, Nova godina). Cirkev tento deň označuje červenými písmenami a ľudovo sa on pomenúva aj "Mladi Božić" a Srbi ho tiež volajú Pravoslávny alebo aj „Srbský“ nový rok.

Dvojtýždňový posun sviatkov spôsobuje cirkevný kalendár. Kým katolíci a protestanti postupujú podľa novšieho gregoriánskeho, pravoslávna cirkev sa naďalej riadi juliánskym.

Aj na Slovensku sa v tento večer konajú "veselice". K pravoslávniu sa tam hlási 70-tisíc ľudí, prevažne rusínskej národnosti a to v Prešovskom kraji. Jedna časť Rusínov už Vianoce oslávila 24. decembra.

"Silvestra" tak majú pravoslávni hneď dvakrát. O posune v kalendári kolujú aj žarty. Hovoria o tom, že pred koncom sveta mnohí konvertujú práve na pravoslávie, aby si mohli svet užiť ešte dva týždne.

<http://www.kulpin.net/archiv/22-aktuality/aktuality/4194-pravoslavny-silvester>

PRAVOSLÁVNÍ VERIACI - VIANOCE

V pravoslávnej cirkvi na Slovensku vrcholilo začiatkom januára 40-dňové obdobie prísneho pôstu, ktoré sa začalo 28. novembra 2012 a končí sa 7. januára 2013. Veriaci tejto cirkvi, ktorí sa riadia podľa *juliánskeho kalendára*, začnú sláviť Vianoce v nedeľu 6. januára a sviatky trvajú do 9. januára.

V predvečer sviatku Narodenia Christosa sa na bohoslužbách známych ako Veľké povelčerie zhromažďujú veriaci 6. januára.

Štedrá večera pravoslávnych pozostáva výlučne z pôstnych jedál ako sú diétna kapustnica bez klobásky a pirohy, na stole v tento deň nechýba chlieb, med a cesnak.

V pondelok 7. januára pravoslávni slávia sviatok Narodenia Isusa Christosa (Ježiša Krista). V utorok 8. januára nasleduje v pravoslávnej cirkvi sviatok presvätej Bohorodičky a 9. januára Vianoce pravoslávnych uzavrie spomienka na prvomučeníka sv. Štefana.

Pravoslávni veriaci v Čechách a na Slovensku (s výnimkou niektorých obcí na východe SR) sa riadia juliánskym kalendárom podobne ako napríklad pravoslávna cirkev v Jeruzaleme, Rusku, na Ukrajine, v Poľsku, Srbsku, Gruzínsku a iných krajinách.

Gregoriánsky kalendár používajú pravoslávne cirkvi Istanbulu, Alexandrie, Rumunska, Bulharska, Grécka a sýrsko-pravoslávna cirkev, ktoré už Vianoce oslávili 24.-25. decembra.

Na Slovensku sa podľa oficiálnych štatistík k pravoslávnej cirkvi hlási približne 50.000 kresťanov.

<https://www.hlavnespravy.sk/krestania-oslavia-6-januara-vyznamny-sviatok-zjavenia-pana-troch-kralov/60791>

6. januára - sviatok Zjavenia Pána alebo sviatok Troch kráľov, uzatvára vianočné obdobie. Je to jeden z najstarších kresťanských sviatkov. Okrem svätenia domácností, vody, či kriedy sa v tento deň konali nielen tancovačky, ale v niektorých spoločenských vrstvách aj poľovačky.

PRIŠLI SA POKLONIŤ

Sviatok Zjavenia Pána známy aj pod názvom Traja kráľi slávia v pondelok katolíci i ďalší veriaci kresťanských cirkví. Ide o sviatok zjavenia Ježiša Krista ako Mesiáša Izraela, Spasiteľa sveta a Božieho Syna.

Tento sviatok sa na východe oslavuje už od 3. storočia. Podľa Konferencie biskupov Slovenska si v ňom cirkev pripomína "tri zázraky" - príchod mudrcov z východu, Ježišov krst v Jordáne a jeho prvý zázrak v Káne Galilejskej. Neskôr sa tento sviatok rozšíril aj na západ, kde sa dôraz kládol predovšetkým na poklonu mudrcov, ktorí sú známi aj pod pomenovaním traja kráľi s menami Gašpar, Melichar a Baltazár.

Príchod mudrcov do Jeruzalema s cieľom pokloniť sa židovskému kráľovi ukazuje, že v Izraeli hľadajú toho, ktorý bude kráľom národov. **"Ich príchod znamená, že pohania môžu objaviť Ježiša a klaňať sa mu ako Božiemu Synovi a Spasiteľovi sveta, len ak sa obrátia k Židom a prijmú od nich mesiášske prisľúbenie, ako sa nachádza v Starom zákone,"** poznamenala KBS. Zjavenie Pána zvestuje, že všetky národy vstupujú do rodiny patriarchov a nadobúdajú výsady vyvoleného ľudu.

Počas tohto sviatku je tradičným posvätenie domov. Kňazi v hornej časti dverí kriedou napíšu aktuálny rok a spojenie písmen C, M a B, skratku latinského Christus Mansionem Benedicat, čo znamená Kristus nech požehná náš prýbytok. Počas tohto sviatku sa v kostoloch požehnáva aj voda, ktorú si veriaci berú do svojich prýbytkov.

V nedeľu 12. januára oslavujú veriaci rímskokatolíckej cirkvi Sviatok Krstu Pána. Krst Ježiša v rieke Jordán je medzníkom v jeho pozemskom živote, pretože je začiatkom jeho verejného účinkovania. Pôvodne si ho cirkev pripomínala na Sviatok Zjavenia Pána.

<https://www.ta3.com/clanok/1173057/pozehnavaju-sa-domy-i-voda-krestania-slavia-sviatok-troch-kralov.html>

SVIATOČNÉ JASLIČKY

Betlehemy patria neodmysliteľne k Vianociam už takmer 800 rokov. Naše slovenské patria k najkrajším a najoriginálnejším.

Od 5. decembra až do 12. januára zdobia Námestie sv. Petra vo Vatikáne vianočný betlehem a 26-metrový smrek. Priviezli ho z náhornej planiny Asiago nad Vicenzou. Táto oblasť bola v roku 2018 postihnutá ničivou víchricou Vaia. Drevo z polámaných stromov poslúžilo na výrobu betlehema.

Najväčší na Slovensku majú v Novom Meste nad Váhom. Dnes je tam 38 sôch, uviedol sochár Ferdinand Bolebruch. Pred tromi rokmi ho zapísali do Slovenskej knihy rekordov ako najväčší na Slovensku. Viaceré postavy majú totiž až dva metre.

Drevený v Terchovej – jedinečný vyrezávaný betlehem v kostole sv. Cyrila a Metoda je dielom tunajších chlapcov. Pred Vianocami v roku 1976 prišiel s nápadom rezbár Štefan Hanuliak a spolu s priateľmi Jozefom Holúbkom a Štefanom Krištofikom ho vyrobili. Má tri časti: prvá je „stará“ Terchová so svojimi remeslami, druhá miesto Ježišovho narodenia „skromný“ Betlehem a tretia Jeruzalem.

Najmenší má 6 x 6 mm a vyrába ich žilinský umelec Jozef Práznovský a venuje sa tejto tvorbe už 20 rokov. Prvý bol z dreva a vznikol v roku 1999. Doteraz ich vyrobil neuveriteľných 1 200. Je držiteľom dvoch certifikátov Knihy slovenských rekordov – za najväčší počet vystavených betlehemov od jedného autora a za najmenší vyrobený betlehem v bobuľke nového korenia. Jeho rozmery sú 6 x 6 mm!

Najznámejším slovenským betlehemom je bezpochyby skvostný výtvar majstra Jozefa Pekarú (1920 – 2005) z Rajeckej Lesnej. Pri jeho tvorbe strávil 15 rokov, pričom jednu figúrku vyrezával približne týždeň. Betlehem je dlhý 8,5 metra, široký 2,5 metra a vysoký 3 metre. Ústredným motívom betlehema je scéna narodenia malého Ježiša, ktorá je vsadená do prostredia Rajeckej Lesnej. Okolo sú zachytené rôzne výjavy zo života slovenského ľudu, doplnené o najznámejšie miesta na Slovensku, hrady či katedrály, spolu je tam rozmiestnených asi 300 postaviek, pričom polovica z nich je pohyblivá.

Foto: vlastný archív

75. VÝROČIE OSLOBODENIA OBCE ZBOROV

Dňa **20.1.2020** si žiaci 9. ročníka Spojenej školy v Zborove spolu s pani učiteľkou PaedDr. Martinou Zajacovou pripomenuli už 75. výročie oslobodenia obce Zborov.

Ako spomenuli žiaci vo svojom príhovore: „*Dosť na ľudský život. A tak niet divu, že tichučko, ako listy, čo na jeseň padajú zo stromov, odchádzajú od nás prvobojujníci. Vzácni ľudia, ktorí v krutých časoch vojny neváhali nasadiť svoje životy proti fašistickému nepriateľovi a celý svoj život venovali boju za to, aby sa tieto hrôzy už nikdy nevrátili. Je na mieste venovať dnes spomienku všetkým, ktorí sa pričínili o našu slobodu a vzdali im hold.*“ (PaedDr. Martina Zajacová)

Po úvodnej básni a príhovore všetkých prítomných privítal strosta obce Zborov Mgr. Ján Šurkala, PhD. V krátkosti sme si spomenuli na dôsledky vojny v našej obci a vzdali hold tým, ktorí svojou aktívnou účasťou nešetrili svoje životy a ktorým vďačíme, že dnes slobodne žijeme vo svojej vlasti.

Mier

Vrav, kedy už bude ten svet krajší a význam bude mať.

Vrav, kedy už svet zbytočnú krv nebude prelievať.

Možno raz, keď kroky vpred nebudú len výzvami.

Možno raz, keď minulosť bude dávno za nami.

Tak vrav, kedy konečne zbrane stratia lesk.

Vrav, kedy do stromu vojny udrie posledný blesk.

Možno raz, keď vietor bude mať ten správny smer.

Možno raz, keď svet vojde do správnych dvier.

Vrav, kedy sa smiech zmení na detský smiech.

Vrav, kedy už vo svete nebude hriech.

Možno raz, keď si každý dá zo seba masku dole.

Možno raz, keď každý bude hrať vo vlastnej role.

Vrav kedy už vyschnú v očiach naše slzy všetky.

Vrav kedy z holubice mieru zmiznú hrozné smietky.

Možno raz, keď zo sveta zmizne hlad a bieda.

Možno raz, no teraz sa to všetko bohužiaľ nedá.

